

GÜREŞÇİLERDE SPORTİF BAŞARIYI OLUMSUZ ETKİLEYEN FAKTÖRLERİN İNCELENMESİ

Ömer Kaynar¹, Sinan Seyhan², M. Fatih Bilici¹

ÖZ

Bu çalışmada, güreşçilerde sportif başarıyı olumsuz etkileyen faktörlerin incelenmesi amaçlanmıştır. Çalışmada, nitel araştırma yöntemlerinden durum çalışma deseni kullanılmıştır. Örneklem yöntemi olarak amaçlı örnekleme yöntemlerinden kolay ulaşılabilir durum örnekleme kullanılmıştır. Veri toplama aracı olarak, araştırmacı tarafından geliştirilen yarı yapılandırılmış görüşme formu kullanılmıştır. Araştırmada, elde edilen bulguların çözümlenmesinde betimsel analiz ve içerik analizi kullanılmıştır. Bu çalışmada, güreşçilerin sporda başarılı olmalarını olumsuz yönde etkileyen aile, arkadaş, öğretmen, antrenör, sosyal çevre, antrenman eksikliği ve ekonomik durum gibi anket soruları sporculara yazılı olarak sorulmuştur. Çalışmamızda yer alan 394 sporcunun, sportif başarısını olumsuz yönde etkileyen nedenler incelendiğinde; aile 25 (% 6.34), arkadaş 11 (% 2.79), öğretmen 7 (% 1.77), antrenör 89 (% 22.58), sosyal çevre 81 (% 20.55), antrenman eksikliği 119 (% 30.20), ekonomik nedenler 23 (% 5.83) ve hiçbiri 39 (% 9.89) kişi olarak tespit edildi. Sonuç olarak, antrenman eksikliği, antrenör ve sosyal çevre gibi faktörlerin güreşçilerde sportif başarıyı olumsuz etkilediği söylenebilir.

Anahtar Kelimeler: Spor, Güreş, Sportif Başarı.

INVESTIGATION OF FACTORS AFFECTING SPORTIVE SUCCESS IN WRESTLERS

ABSTRACT

In this study, it was aimed to investigate the factors that affect sportive success in wrestlers. In the study, case study design was used from qualitative research methods. As a sampling method, an easily accessible case sample is used from purposeful sampling methods. The semi-structured interview form developed by the researcher was used as data collection tool. Descriptive analysis and content analysis were used in the analysis of the findings. In this study, questionnaires such as family, friends, teachers, coaches, social environment, lack of training and economic situation that affect the success of the wrestlers in the spore were asked to the sportsmen in writing. When the causes affecting the sporting success of the 394 athletes in our study are examined, family 25 (6.34%), friend 11 (2.79%), teacher 7 (1.77%), coach 89 (22.58%), social environment 81 (20.55%), training deficit 119) and 39 (9.89%) persons were found to have been diagnosed. As a result, it can be said that factors such as lack of training, coach and social environment negatively affects sporting success in wrestlers.

Keywords: Sports, wrestling, sporting success.

GİRİŞ

Günümüzde birçok ülke sporda başarılı olmak için spor alt yapısını güçlendirme yoluna gitmiştir. Çünkü sporda başarılı olmak, reklam yapmanın ve prestij kazanmanın iyi bir yolu olarak görülmektedir.

¹ Muş Alparslan Üniversitesi, Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu, Muş.

² Celal Bayar Üniversitesi, Spor Bilimleri Fakültesi, Manisa.

Sporda başarılı olmanın yollarından biri yetenekli olmaktan geçmektedir. Sporda yetenek kavramı ise, herhangi bir kişinin sporda başarılı olabilmesinde etkili olduğu düşünülen genetik faktörler, doğuştan gelen fiziksel ve fizyolojik kapasite, zihinsel beceri ve yüksek performans sergileme gibi özelliklerin tümü olarak tanımlanabilir (Kaynar Ö., 2017). Sporda başarılı olmak için sadece yetenekli olmak yetmez aynı zamanda sporcu beslenmesi, uygun antrenman programı, iyi yetişmiş antrenöre sahip, aile desteği, arkadaş çevresi, maddi imkanlar gibi birçok faktöre bağlıdır (Kuchler W.J., 2008; Pekel H. A. ve ark., 2006).

Sporda başarılı ya da başarısız olmayı etkileyen birçok faktör bulunmaktadır. Bunlardan aile, arkadaş, öğretmen, antrenör, sosyal çevre, ekonomik neden, antrenman durumu gibi faktörler sportif başarıyı olumlu etkilediği gibi olumsuz da etkileyebilmektedir (Konter E., 1998; Önçağ Ö. ve Çoğulu D., 2005).

Sportif başarıyı olumlu etkileyen birçok çalışma mevcuttur. Futbolcular üzerinde yapılan bir çalışmada futbol antrenörlerinin mesleki donanımları, sporculara yaklaşımları ve liderlik özellikleri gibi faktörlerin takım başarısında önemli birer etkiye sahip olduğu bildirilmiştir (Onağ Z. ve ark. 2013) Birçok çalışmada sporculara uygulanan antrenman programının uygun olması durumunda başarılı olabileceği savunulmuştur (Prokop L., 1983; Erdem, K., 2005). Antrenörlerin sportif başarıda önemli bir yeri olduğunu belirtilirken, (De Bosscher et all., 2006), makro düzeyde sportif başarıyı etkileyen faktörlerin başında ekonomik şartların olduğunu savunmaktadır (Bernard A.B. & Busse, M.R., 2004).

Litaretür tarandığında sportif başarıyı etkileyen faktörlerle ilgili birçok çalışma olmasına karşın sportif başarıyı olumsuz etkileyen faktörler hakkında çok fazla çalışmaya rastlanmamaktadır.

Halbuki sporda başarıyı olumsuz etkileyen faktörler bilinirse, sportif başarı buna bağlı olarak artacaktır. Bu nedenle çalışmamızın amacı güreş sporuyla uğraşan sporcuların sportif başarısını olumsuz etkileyen faktörleri incelemektir.

YÖNTEM

Betimsel araştırma modeline göre planlanmış olan araştırma grubunu Türkiye'nin farklı illerinde bulunan spor kulüplerinde aktif olarak güreş sporu yapan, yaş ortalaması $18,51 \pm 3.67$, boy ortalaması 170.00 ± 9.98 kilo ortalaması 68.63 ± 16.18 , spor yaşı $7,10 \pm 3.96$ ve spora başlama yaşı 10.87 ± 2.22 olan 394 gönüllü sporcu katıldı. Türkiye'nin çeşitli bölgelerindeki güreş sporcuları anket formu ile taranarak veriler elde edildi. Çalışmada uygulanan anket formunda sporculara, sportif başarıyı olumsuz yönde etkileyeceği düşünülen nedenler soruldu.

Verilerin Analizi

Nitel veri toplama tekniği ele alınan bu araştırmada, yarı yapılandırılmış görüşme tekniği kullanılmıştır. Araştırmada veri toplama aracı olarak araştırmacılar tarafından geliştirilen yarı yapılandırılmış görüşme formu kullanılmıştır.

Karşılaştırmalı sonuçlar elde etmek amacıyla, yazılı olarak tercih edilen yarı yapılandırılmış görüşme formu, güreşçilerin yetenek testini belirlenmek için geliştirilmiştir. Görüşme formunda “aktif spor yılı, en iyi spor dereceleri, sporda başarıyı etkileyen faktörler, spora başlama yaşı” gibi konuları ele alan sorular yer almaktadır. Güreşçiler ile görüşmelere başlamadan önce ön uygulama gerçekleştirilmiş, uzmanların önerileri doğrultusunda gerekli düzeltmeler yapıldıktan sonra görüşme formuna son hali verilmiştir. Uzmanlar tarafından geliştirilen görüşme sorularının hazırlanmasında; soruların açık, anlaşılır ve kolay yanıtlanabilir olması ile birlikte karmaşık ve yönlendirici olmaması gibi ilkelere dikkat edilmiştir (Yılmaz K. ve Altinkurt Y. 2011)

Görüşme formları, konu hakkında güreşçilere bilgi verilerek onların uygun olduğu zamanda yazılı olarak uygulanmıştır. Güreşçilere uygulanan yazılı görüşme formları bilgisayar ortamına aktararak veriler kaydedilmiştir. Kaydedilen verilerin frekans aralıkları ve yüzdeleri hesaplanarak yorumlanmıştır. Verilerin yorumlanmasında genellikle frekans ve yüzde kullanılmaktadır. Uygun temalar belirlenerek tablolar oluşturulmakta, en fazla ve en az verilen cevaplar yorumlanarak araştırma bulguları yorumlanmakta ve değerlendirilmektedir. Nitel araştırmalarda genelleme, araştırmacının yaptığı çalışmaya benzer çalışma yapan başka bir kişi tarafından yapılabileceği savunulmuştur (Büyüköztürk Ş., 2011).

BULGULAR

Tablo 1. Güreşçilerin Fiziksel Özellikleri, Spor Yaşı ve Spora Başlama Yaşı

Fiziksel Özellikler				
Yaş	Boy	Kilo	Spor yaşı	Spora başlama yaşı
18,51 ± 3.67	170.00 ± 9.98	68.63 ± 16.18	7,10± 3.96	10.87± 2.22

Çalışmaya yaş ortalaması 18,51 ± 3.67, boy ortalaması 170. 00 ± 9.98 kilo ortalaması 68.63 ± 16.18, spor yaşı 7,10± 3.96 ve spora başlama yaşı 10.87± 2.22olan 394 güreşçi yer aldı (Tablo1).

Tablo 2. Güreşçilerde Sporda Başarılı Olmayı Engelleyen Faktörler

Sporda başarılı olmayı engelleyen faktörler							
Aile	Arkadaş	Öğretmen	Antrenör	Sosyal çevre	Ant. eks.	Ekon. Dur.	Hiçbiri
25 (%6.34)	11 (2.79)	7 (1.77)	89 (22.58)	81 (20.55)	119 (30.20)	23 (5.83)	39 (9.89)

Çalışmamızda yer alan 394 sporcunun, sportif başarısını olumsuz yönde etkileyen nedenler incelendiğinde; aile 25(% 6.34), arkadaş 11(% 2.79), öğretmen 7(% 1.77), antrenör 89 (% 22.58), sosyal çevre 81(% 20.55), antrenman eksikliği 119 (% 30.20), ekonomik nedenler 23 (% 5.83) ve hiçbiri 39 (% 9.89) kişi olarak tespit edildi (Tablo 2).

TARTIŞMA VE SONUÇ

Sporda başarıyı etkileyen birçok faktör bulunmaktadır. Ailelerin sporla ilgili olması, çocuğun bu aktivitelere katılımında ve sportif aktivitelerde başarılı olmasında olumlu bir etken olduğu bildirilmiştir (Öztürk F., 1998). Aile faktörü, bireyin sportif faaliyete katılmasını ve bu alanda başarılı olmasını sağlayan bir araç olduğu, hatta arkadaşları, öğretmenleri ve antrenörleri de çocuğun hem sosyalleşmesinde hem de başarılı olmasında etkili olduğu ifade edilmektedir (Özgüven M., 1996). Bu bağlamda ailenin desteğini alan sporcu gelişmekle kalmaz ülke sporuna da olumlu katkıda bulunur (Coakley J., 1993).

Çalışmamızda güreşçilerde sportif başarıyı olumsuz etkileyen nedenler incelendiğinde; Aile 25 (6.34), arkadaş 11 (2.79), öğretmen 7 (1.77), antrenör 89 (22.58), sosyal çevre 81 (20.55), antrenman eksikliği 119 (30.20), ekonomik nedenler 23 (5.83), hiçbiri 39 (%9.89) kişi olarak tespit edildi.

Spor geçmişi ile toplum geçmişi arasında sıkı bir bağ vardır. Bu kuvvetli bağ, sporun toplumsal süreçler yolu ile şekillenmesinden kaynaklanmaktadır. Spor görünen, görünmeyen ya da doğal olarak örülen binlerce ipe toplumun gövdesine bağlıdır (Fişek K., 1989). Spor, toplumdaki ilişkiler yolu ile ortaya çıkarak, değişir ve yeniden biçim kazanır (Kale R., 1994). Bu nedenle spor, hem toplumu etkilemekte hem de toplumdaki etkilenmektedir. Sportif başarı da toplumun tepkilerine göre şekillenir.

Daha önce yapılmış çalışmalarda, arkadaşlık ilişkilerinin ve iletişimin fazla olduğu takımların daha başarılı oldukları belirlenmiştir (Carron A.V. et al., 2002) Dolayısıyla arkadaş ilişkilerinin sportif başarı üzerinde olumlu ya da olumsuz etki yaratabileceği söylenebilir.

Yapılan bir çalışmada antrenörlerin sporcularının performanslarını müsabaka sırasında etkilediği ve sporcu performansının artması ya da azalmasında ana etmenlerden biri olduğu belirlenmiştir (Erdoğan N. ve ark., 2014). Futbol antrenörleri üzerinde yapılan diğer bir çalışmada futbol antrenörlerin liderlik stillerinin takım başarısı ve uyumu üzerinde oldukça fazla öneme sahip olduğu görülmüştür (Ramzaninezhad, R. & Keshtan, M.H., 2009) Antrenörlerin kişilik özellikleri incelendiğinde, dürüstlük, ahlak, bilgili olma, olgunluk, misyon ve vizyon sahibi olma gibi kişilik özelliğine sahip antrenörlerin takım oyuncularını etkiledikleri ve performanslarını arttırmaları hususunda pay sahibi olduğu görülmektedir (Erdoğan N. ve ark., 2014).

Günümüzde ekonomik gelişmenin ve uluslararası statüde güçlülüğün göstergesi olarak kabul edilen sportif başarının, ekonomik gelişmişlik seviyesiyle paralellik göstermesi kaçınılmaz gerçektir (Bayraktar C., 2003). Ekonomik refah düzeyinin yüksek olması yaşam kalitesinin artması anlamına gelmektedir. Yüksek gelirli birey, geçim sıkıntısı yaşamadan spora yeteri kadar zaman ayırabilir. Bu durum sporcunun farklı kaygılar yaşamadan spora odaklanıp başarılı olmasına yol açar. Sosyal ve ekonomik durumlar sporcunun spora devam edip etmemesinde önemli rol oynamaktadır (Erdoğan N. ve ark., 2014). Antrenman bilimindeki gelişmeler ile birlikte artan antrenman kalitesinin performansa da yansdığı düşünülmektedir. Temel motorik özelliklerin gelişimi teknik ve taktik olgularının uygulanmasını kolaylaştırdığı bilinmektedir (Mülazımoğlu O., 2012).

Sonuç olarak, antrenman eksikliği, antrenör ve sosyal çevre gibi faktörlerin güreşçilerde sportif başarıyı olumsuz etkilediği söylenebilir.

KAYNAKLAR

1. **Bayraktar, C.** (2003). Sosyal Yapı Özelliklerinin Spora Etkisi. Uludağ Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi, Cilt: XVII, Sayı: 1.
2. **Bernard, A.B., Busse, M.R.** (2004). Who wins the olympic games: economic resources and medal totals. Review of Economics and Statistics, 86(1), 413-417.
3. **Büyükoztürk, Ş., Çakmak, E.K., Akgün ÖE., Karadeniz, Ş., Demirel, F.** (2011). Bilimsel araştırma yöntemleri, Pegem yayıncılık, 8. baskı, Ankara.
4. **Carron, A.V., Bray, S.R., Eys, M.A.** (2002). Team Cohesion And Team Succes in Sport, Journal of Sports Sciences: 20,119-126.
5. **Coakley, J.** (1993). Social Dimensions of Intensive Training and Participation in Youth Sports, Intensive Participation in Children's Sports, Cahili, B. R. and Pearl, A. J. , Human Kinetics Publishers.
6. **De Bosscher, V., De Knop, P., Van Bottenburg, M., Shibli S.** (2006). A conceptual framework for analysing sports policy factors leading to international sporting success. European Sport Management Quarterly, 6(2), 185-215.
7. **Erdem, K.** (2005). Futbolda Kenar Yönetimi, Morpa Yayın Evi, S. 10, İstanbul.
8. **Erdoğan, N., Zekioglu, A., Dorak, F.** (2014). Hentbol Antrenörlerine Göre, Sporcuların Performansını Psikolojik Yönden Etkileyen Faktörler Nelerdir? Nitel Çalışma. International Journal of Science Culture and Sport. Special Issue .
9. **Feltz, D., Landers, D. M.** (1983). "The effects of mental practice on motor skill learning

- performance: A meta analysis”, Journal of Sport Psychology, 5, pp. 25-27.
10. **Fişek, K.** (1989). Spor Yönetimi, A.Ü.S.B.F. Yayın no: 445, Ankara, s. 84.
 11. **Kale, R.** (1994). Toplum ve Olimpik Başarı, Türkiye ve Olimpiyat Sempozyumu, İstanbul, 249.
 12. **Kaynar, Ö. ve Bilici, M.F.** (2017). Analysis of the Talent Selection in Turkish Wrestling. International Journal of Science Culture and Sport, 5(4):347-355.
 13. **Kılıçgil, E.** (1998). Sosyal Çevre-Spor İlişkileri, Teori ve Elit Sporculara İlişkin Bir Uygulama. Ankara: Bağırhan Yayınevi.
 14. **Konter, E.** (1998). Sporda Hazırlığın Teoriği ve Pratiği, Bağırhan Yayınevi, Ankara.
 15. **Kuchler, W.J.** (2008). “Perceived Leadership Behavior and Subordinates’ Job Satisfaction in Midwestern NCAA Division III Athletic Departments”, The Sport Journal, v.11,n.2.
 16. **Mülazımoğlu, O.** (2012). Genç Basketbolcularda Yorgunluğun Şut Tekniğine Etkisi. Selcuk University Journal of Physical Education and Sport Science, 14(1):37-41.
 17. **Onağ, Z. G., Güzel, P., Özbey, S.** (2013). "Futbol Antrenörlerinin Görüşlerine Göre, Takım Başarısını Etkileyen Faktörler: Nitel Bir Araştırma." Pamukkale Journal of Sport Sciences 4.2
 18. **Özğüven, M.** (1996). Topium Bilimlerine Giriş, Ekin Kitabevi, Bursa.
 19. **Öztürk, F.** (1998).Toplumsal Boyutlarıyla Spor, Bağırhan Yayınevi, Ankara, , s.61.
 20. **Önçağ, Ö., Çoğulu, D.** (2005) Ailenin Sosyo-Ekonomik Durumu ve Eğitim Düzeyinin Çocuklarda Dental Kaygı Üzerine Etkisi, A.Ü., Diş Hek. Fak. Dergisi, 32(1), 45-54.
 21. **Pekel, H. A., Aydos, L., Onay, M.** (2006) Türkiye’deki Elit Atletlerin Sosyo-Ekonomik Durumları Üzerine Bir Araştırma, Kastamonu Eğitim Dergisi,14, 2, 667-678.
 22. **Prokop, L.** (1983). Einführung in die sportmedizin für artze, sportler und üungsleiter. Stuttgart: Fischer,.
 23. **Ramzaninezhad, R., Keshtan, M.H.** (2009). The Relationship Between Coach’s Leadership Styles And Team Cohesion In Iran Football Clubs Professional League, Brazilian of Journal of Biomotricity, 3(2): 11-120.
 24. **Yılmaz, K. ve Altınkurt, Y.** (2011). Göreve Yeni Başlayan Özel Dershane Öğretmenlerinin Kurumlarındaki Çalışma Koşullarına İlişkin Görüşleri. Kuram ve Uygulamada Eğitim Bilimleri, 11 (2), 635-650.